

Traditiegetrouw wordt er opnieuw, net voor het zomerreces, een programmawet of -decreet goedgekeurd met daarin een batterij aan fiscale maatregelen. In het federale ontwerp van Programmawet, zoals goedgekeurd door de Commissie voor de Financiën en de Begroting op 30 juni 2015, springen vooral de kaaimantaks, de karaattaks, de uitbreiding van de liquidatiereserve en de ‘tax shelter’ voor startende ondernemingen in het oog.

De Vlaamse regering heeft in het Programmadecreet van 30 juni 2015 op haar beurt besloten tot een verlaging van de schenkbelasting op onroerende goederen en de afschaffing van de sterfhuisclausule. In navolging van onze vorige nieuwsbrief, spitsen we ons ook in deze nieuwsbrief toe op twee nieuwe maatregelen die in het bijzonder KMO's en vermogens- en successieplanning aanbelangen.

1. VERLAGING TARIEVEN SCHENKBELASTING ONROERENDE GOEDEREN

De Vlaamse regering heeft de tariefstructuur van registratiebelasting op schenkingen (de schenkbelasting) van onroerende goederen op ingrijpende wijze vereenvoudigd en hervormd. Vanaf 1 juli 2015 zijn de volgende tarieven van toepassing:

Schijven	Tarief in rechte lijn en tussen partners	Tarief tussen alle andere personen
0,01 EUR – 150.000 EUR	3 %	10 %
150.000 EUR – 250.000 EUR	9 %	20 %
250.000 EUR – 450.000 EUR	18 %	30 %
Boven de 450.000 EUR	27 %	40 %

Bovendien geldt een bijkomende tariefverlaging wanneer het geschonken goed wordt gerenoveerd en de energie-efficiëntie van de woning wordt verbeterd. Dergelijke werken moeten binnen de vijf jaar na de schenking worden uitgevoerd en minstens 10.000 EUR (excl. btw) bedragen. Wanneer de begiftigde het geschonken goed binnen de drie jaar na de schenking verhuurt door middel van een geregistreerde huurovereenkomst van minstens negen jaar, geldt er eveneens een bijkomende tariefverlaging.

In beide gevallen zijn de volgende tarieven van toepassing:

Schijven	Tarief in rechte lijn en tussen partners	Tarief tussen alle andere personen
0,01 EUR – 150.000 EUR	3 %	9 %
150.000 EUR – 250.000 EUR	6 %	17 %
250.000 EUR – 450.000 EUR	12 %	24 %
Boven de 450.000 EUR	18 %	31 %

In eerste instantie is de schenkbelasting verschuldigd overeenkomstig de gewone tarieven. Indien aan de voorwaarden van het verlaagd tarief is voldaan, wordt het verschil tussen het normaal tarief en het verlaagd tarief terugbetaald.

Het nieuwe basistarief is van toepassing op schenkingen van onroerende goederen die gelegen zijn op het Belgisch grondgebied (dus niet alleen in het Vlaamse Gewest), voor zover de schenker zijn fiscale woonplaats in het Vlaams Gewest heeft. De verlaagde tarieven zijn enkel van toepassing wanneer de schenking betrekking heeft op een onroerend goed gelegen in het Vlaams Gewest.

In de oude tariefstructuur liepen de tarieven in rechte lijn op tot 30%, tussen broers en zussen tot 65%, tussen ooms of tantes, neven en nichten tot 70% en tussen andere personen tot 80%. Omdat cijfers vaak meer zeggen dan woorden, illustreren we de impact van de nieuwe tariefstructuur aan de hand van een voorbeeld.

Stel dat een inwoner van het Vlaamse Gewest een onroerend goed bezit dat gelegen is in het Vlaams Gewest. Het onroerend goed heeft een geschatte waarde van 500.000 EUR. De eigenaar wenst dit goed te schenken aan zijn zoon en dochter. Ieder kind ontvangt een onroerende schenking ten belope van 250.000 EUR. De volgende schenkbelasting is verschuldigd:

Oude regeling	Nieuwe regeling – basistarief	Nieuwe regeling – verlaagd tarief
26.625 EUR per kind	13.500 EUR per kind	10.500 EUR per kind
53.250 EUR totaal	27.000 EUR totaal	21.000 EUR totaal

Stel dat deze persoon hetzelfde onroerend goed aan zijn twee broers wenst te schenken

Oude regeling	Nieuwe regeling – basistarief	Nieuwe regeling – verlaagd tarief
121.875 EUR per broer	35.000 EUR per broer	30.500 EUR per broer
245.750 EUR totaal	70.000 EUR totaal	61.000 EUR totaal

Stel dat deze persoon hetzelfde onroerend goed aan de twee kinderen van zijn beste vriend, met wie hij geen familiale banden heeft, wenst te schenken.

Oude regeling	Nieuwe regeling – basistarief	Nieuwe regeling – verlaagd tarief
158.125 EUR per derde	35.000 EUR per derde	30.500 EUR per derde
316.250 EUR totaal	70.000 EUR totaal	61.000 EUR totaal

Een populaire techniek om de progressiviteit van de schenkbelasting te ‘drukken’, is de ‘gefaseerde schenking’, ook wel de ‘salamischenkening’ genoemd. Wanneer een onroerend goed in verschillende keren wordt geschonken, kan er optimaal gebruik worden gemaakt van de laagste belastingtarieven. Hierbij geldt als voorwaarde dat tussen de opeenvolgende schenkingen minstens drie jaar moet verstrijken aangezien bij het bepalen van de verschuldigde schenkbelasting rekening wordt gehouden met de schenkingen die binnen de voorafgaande periode

van drie jaar hebben plaatsgevonden. Deze worden immers bij de belastbare grondslag van de voorliggende schenking gevoegd om het tarief van de schenkbelasting te bepalen. De nieuwe tariefverlaging heeft tot gevolg dat gefaseerde schenkingen goedkoper worden en sneller kunnen worden afgerond. Het volgend voorbeeld kan de belastingbesparing aantonen.

Stel dat bovengenoemde inwoner van het Vlaamse Gewest zijn onroerend goed niet in één keer aan zijn zoon en dochter schenkt, maar overgaat tot een gefaseerde schenking, waarbij in een eerste schenking een deel van het onroerend goed ter waarde van 150.000 EUR per kind wordt geschonken en drie jaar later het resterende deel ter waarde van 100.000 EUR per kind. Onder het oude systeem was hierop de volgende schenkbelasting verschuldigd.

Schenking	Schenkbelasting per kind	Totale schenkbelasting
150.000 EUR	10.625 EUR	21.250 EUR
100.000 EUR	5.625 EUR	11.250 EUR
Totaal	16.250 EUR	32.500 EUR

Volgens de nieuwe tariefschaal zou op deze gefaseerde schenking van het onroerend goed slechts een totaal bedrag van 15.000 EUR aan schenkbelasting verschuldigd zijn.

Schenking	Schenkbelasting per kind	Totale schenkbelasting
150.000 EUR	4.500 EUR	9.000 EUR
100.000 EUR	3.000 EUR	6.000 EUR
Totaal	7.500 EUR	15.000 EUR

Het moge duidelijk zijn dat de tariefwijziging een aanzienlijke daling van de verschuldigde schenkbelasting tot gevolg heeft. Vooral voor schenkingen tussen familieleden in de zijlijn (broers of zussen) of derden zijn de gevolgen spectaculair. Doch ook voor schenkingen aan de kinderen kan dit tot aanzienlijke besparingen aanleiding geven. Vermits de tarieven van de schenkbelasting nu aanzienlijk lager zijn dan de tarieven van de erfbelasting, dient de successieplanning

m.b.t. onroerend vermogen in België (inclusief de gezinswoning) opnieuw bekeken te worden. Eventueel dienen ook bestaande plannings bijgeschaafd te worden. Zo kan bijvoorbeeld een planning die bestaat uit gefaseerde schenkingen versneld worden om het risico van erfbelasting bij overlijden van de schenker zoveel mogelijk te beperken.

2. BIJZONDERE LIQUIDATIERESERVE

In onze vorige nieuwsbrief bespraken we de invoering van de liquidatiereserve. KMO's kunnen vanaf aanslagjaar 2015 de gehele of een deel van de boekhoudkundige winst na belasting van het boekjaar reserveren op een aparte passiefrekening, de 'liquidatiereserve'. Hierop is de vennootschap een afzonderlijke aanslag van 10% verschuldigd. Wanneer de vennootschap wordt ontbonden, kan het deel van de liquidatiebonus dat wordt toegerekend op de liquidatiereserve vrij van roerende voorheffing (RV) worden uitgekeerd. Verlaat de liquidatiereserve de vennootschap in de vorm van een dividend, dan is daarop RV verschuldigd. Het tarief bedraagt 15% indien de dividenduitkering plaatsvindt binnen de vijf jaar na reservering. In geval van dividenduitkering na verloop van vijf jaar daalt dit tarief tot 5%.

Deze maatregel werd ingevoerd als reactie op de hevige kritiek uit de ondernemerswereld op de verhoging van RV op liquidatieboni vanaf 1 oktober 2014. Deze belastingverhoging ging gepaard met een overgangsmaatregel, de zogenaamde 'interne vereffening'. In aanloop van de belastingverhoging konden vennootschappen hun belaste reserves "zoals deze ten laatste op 31 maart 2013 zijn goedgekeurd door de algemene vergadering" omzetten in kapitaal tegen een belastingheffing van 10%. Na een wettelijk voorziene wachtermijn kan een latere uitkering van dit nieuw kapitaal belastingvrij plaatsvinden.

Beide maatregelen sluiten vanuit temporeel oogpunt echter niet naadloos op elkaar aan. Neem bijvoorbeeld een KMO die haar boekhouding per kalenderjaar voert en waarvan de jaarlijkse algemene vergadering plaatsvindt in de maand april.

Aangezien de boekhouding van boekjaar 2012 (aanslagjaar (AJ) 2013) in april 2013 werd goedgekeurd, kwamen enkel haar belaste reserves zoals deze blijken uit de jaarrekening van het boekjaar 2011 (AJ 2012) in aanmerking voor de interne vereffening. Vanaf boekjaar 2014 (AJ 2015) kan de KMO een liquidatiereserve aanleggen. De belaste winsten behaald in de boekjaren 2012 (AJ 2013) en 2013 (AJ 2014) komen bijgevolg voor geen van beide maatregelen in aanmerking.

De federale regering heeft besloten om deze temporele kloof te overbruggen door de liquidatiereserve retroactief uit te breiden naar de aanslagjaren 2013 en 2014. KMO's kunnen de gehele of gedeeltelijke boekhoudkundige winst na belasting die zij hebben behaald in de boekjaren verbonden aan aanslagjaren 2013 en 2014, tegen betaling van een bijzondere aanslag van 10%, reserveren op één of meer afzonderlijke passiefrekeningen, de 'bijzondere' liquidatiereserve (nieuw art. 541 WIB 92). De 'bijzondere' liquidatiereserve volgt in grote mate het regime van de 'gewone' liquidatiereserve. De liquidatiebonus die hieruit wordt geput, keert dus vrij van RV naar de aandeelhouders. Uitkeringen in de vorm van een dividend zijn onderworpen aan een RV van 15% of 5%, naargelang een wachterperiode van vijf jaar al dan niet verstreken is.

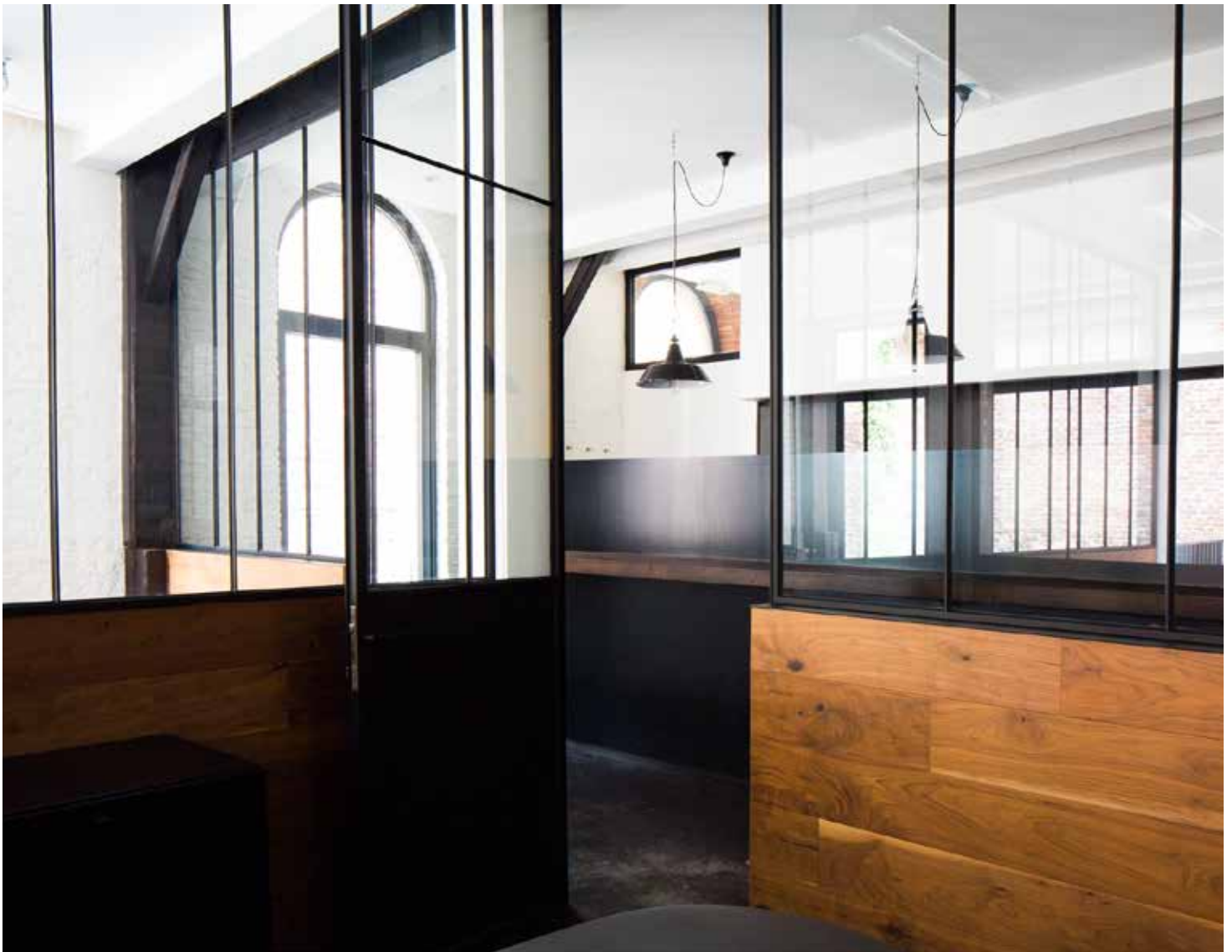
De bijzondere liquidatiereserve heeft echter enkele eigen, specifieke kenmerken. Zo moet een strakke timing worden gerespecteerd. Een KMO moet de bijzondere liquidatiereserve aanleggen uiterlijk op de datum van het afsluiten van het boekjaar waarin de betaling van de bijzondere aanslag heeft plaatsgevonden. Voor de boekhoudkundige winst na belasting verbonden met het aanslagjaar 2013 moet deze betaling ten laatste plaatsvinden op 30 november 2015, en voor deze verbonden aan aanslagjaar 2014 ten laatste op 30 november 2016.

Het bedrag dat een KMO op de bijzondere liquidatiereserve kan boeken mag enerzijds niet hoger zijn dan de boekhoudkundige winst na belastingen van het aanslagjaar waarop het betrekking heeft (AJ 2013 of AJ 2014). Anderzijds wordt dit bedrag beperkt tot het bedrag van de winst na belasting dat nog steeds in de reserves van de vennootschap geboekt staat bij het begin

van het boekjaar waarin de bijzondere liquidatiereserve wordt aangelegd (boekjaar 2015 of boekjaar 2016).

Tot slot gelden er specifieke procedurele aspecten en formaliteiten. Zoals vermeld moet de bijzondere aanslag van 10% betaald worden, uiterlijk op 30 november 2015 voor wat betreft de vorming van een bijzondere

liquidatiereserve m.b.t. aanslagjaar 2013 en op 30 november 2016 voor deze die betrekking heeft op aanslagjaar 2014. Ten laatste op de datum van betaling moet de vennootschap een bijzondere aangifte indienen bij de bevoegde dienst van de inning en invordering. Hiervan zal zij tevens een kopie bij haar jaarlijkse aangifte in de vennootschapsbelasting moeten voegen.

BIJ VRAGEN M.B.T. HET BOVENSTAANDE, AARZEL NIET CONTACT OP TE NEMEN MET HET FISCALE TEAM.

SAM GOMMERS EN PHILIPPE HINNEKENS